

Dotazník partnerské přizpůsobivosti (DAS)

Dotazník „Dyadic Adjustment Scale“ („DAS“), neboli „Dotazník partnerské přizpůsobivosti“ (Kratochvíl, 2006), byl v roce vytvořen 1976 Graham B. Spanierem a původně měl sloužit k určování kvality partnerských vztahů (nebralo se v potaz, zda jsou daní respondenti manželé, či ne). Jde o stručný typ dotazníku, který se skládá z celkem 32 otázek (je tedy poměrně snadno a rychle vyplnitelný), které pokrývají všechny důležité body partnerské spokojenosti a aspekty zaměřené na kvalitu partnerského vztahu. Z 32 otázek je pouze na dvě možné odpovědět zaškrtnutím možnosti buď „ANO“, nebo „NE“. Na ostatní otázky odpovídá respondent pomocí škály od 0 do 5 a jedna otázka má škálu od 0 do 6, přičemž některé typy otázek mají škálu reverzní. Z dotazníků můžeme zjistit celkový skóre odpovědí (maximální skóre je 151) každého účastníka a díky němu pak vyjádřit satisfakci partnerů. Čím je vyšší celkový dosažený skóre, tím je lepší kvalita a fungování daného vztahu. Celkový skóre dosáhneme jednoduchým sečtením bodů pro všech 32 otázek. Dotazník partnerské přizpůsobivosti můžeme dále rozdělit na čtyři samostatné subškály, které můžeme analyzovat nezávisle na celkovém skóre odpovědí. Je tedy možné spočítat i jednotlivé skóre subškál. Dílčí skóre pro samostatné subškály dostaneme prostým součtem bodů u (pro danou subškálu) relevantních otázek. V této studii byl použit český překlad tohoto dotazníku, který ve své knize uvedl Kratochvíl (2006). Následuje stručný popis jednotlivých subškál:

● Shoda v partnerském vztahu (Dyadic consensus)

Do této subškály spadá celkem dvanáct otázek, což je nejvíce ze všech čtyř částí dotazníku. Jde o shodu a souhlas v obecných životních postojích a prioritách, například míra shody ohledně výběru přátel, nakládání s rodinnými příjmy, životních cílů, trávení volného času nebo dělby práce v domácnosti. Například se jedná o otázky: „*Jak často se shodnete na množství společně tráveného času?*“, nebo „*Jak často se shodnete v životní filosofii?*“

● Partnerská spokojenost (Dyadic satisfaction)

Tato subškála obsahuje deset otázek týkajících se partnerské spokojenosti. Ty jsou zaměřené na obecné hodnocení vztahu, na vnímání společné budoucnosti, na partnerské hádky a na početnost myšlenek týkajících se ukončení vztahu. Například: „*Jak často políbíte svého partnera?*“, „*Jak často si jdete s partnerem na nervy?*“, „*Jak často vy nebo váš partner po*

1. DOTAZNÍK SPANIER ♀ ♂

hádce odchází z domu?“ nebo *„Litujete toho, že žijete společně?“*. Vyšší skóre u této subškály poukazuje na větší spokojenost s nynějším stavem ve vztahu a snahu si ho nadále udržet.

• Partnerská soudržnost (Dyadic cohesion)

Třetí subškála obsahuje pět otázek, které jsou zaměřené na společně strávený čas a emočních prožitků. Jedná se například o otázky typu *„Jak často chodíte společně za zábavou a koníčky?“*, *„Jak často máte podnětnou výměnu názorů?“* nebo *„Jak často společně něco plánujete?“*.

• Vyjadřování emocí (Affectional expression)

Poslední část Dotazníku partnerské přizpůsobivosti se zabývá vyjadřováním emocí a tvoří jí čtyři otázky. Ty se týkají množství neshod v citové a také sexuální oblasti. Na dvě otázky je možné odpovědět pouze buď „Ano“, nebo „Ne“. Jde o otázky *„Vznikly mezi vámi během posledních několika týdnů rozpory nebo problémy ohledně nezájmu o sex?“* a dále *„Vznikly mezi vámi během posledních několika týdnů rozpory nebo problémy ohledně neprojevení lásky?“* Zbylé dvě otázky se hodnotí na škále od 0 do 5 a konkrétně jde o otázku *„Jak často se shodnete na projevení citů?“* a *„Jak často se shodnete ohledně sexu?“*.

Použitá literatura:

Kratochvíl, S. (2006): Manželská terapie, Praha: Portál.

Spanier, G.B. (1976): Measuring dyadic adjustment: New scales for assessing the quality of marriage and similar dyads. *Journal of Marriage and the Family*, 38, 15-28.

1. DOTAZNÍK SPANIER ♀ ♂

Tato oficiální série dotazníků obsahuje otázky, které nám pomohou poznat vaše sociální zařazení, vztahy k partnerovi, náležitosti vašeho menstruačního cyklu a sexuální postoje a zkušenosti. Odpovídejte co nejupřímněji, tak aby vaše odpovědi byly pravdivé a přesné. Neexistují odpovědi "správné" nebo "chybné".

Vybrané odpovědi zakroužkujte, či tam kde je třeba odpovězte slovem nebo číslem.

Neztrácejte příliš čas rozvažováním, dejte první odpověď, která vás napadne. V žádném případě nepřeskakujte, zodpovězte všechny otázky.

Dotazník nepodepisujte, napište do pravého horního rohu přidělené identifikační heslo pod nímž figurujete v průběhu celého experimentu. Zároveň se zaručujeme, že veškeré získané údaje budou použity pouze k vědeckým účelům.

1. Jak dlouho trvá váš nynější vztah (v letech a měsících?) .....

2. Jak dlouho spolu bydlíte (v letech a měsících)? .....

3. Jste ve vztahu spokojená/ý?
 (zcela nespokojená) 1   2   3   4   5   6   7   (zcela spokojená)

4. Domníváte se, že je váš partner ve vztahu spokojený/á?
 (zcela nespokojen) 1   2   3   4   5   6   7   (zcela spokojen)

A. Většina lidí v některých otázkách nesouhlasí se svým partnerem. Zaznamenejte prosím u každé položky v tabulce fajfkou míru souhlasu či nesouhlasu mezi vámi a vaším partnerem:

	Vždy shoda	Téměř vždy shoda	Občas neshoda	často neshoda	Téměř vždy neshoda	Vždy neshoda
1. nakládání s rodinnými příjmy	5	4	3	2	1	0
2. rekreace	5	4	3	2	1	0
3. náboženství	5	4	3	2	1	0
4. projevování citů	5	4	3	2	1	0
5. přátelé	5	4	3	2	1	0
6. sex	5	4	3	2	1	0
7. správné nebo vhodné chování	5	4	3	2	1	0
8. životní filosofie	5	4	3	2	1	0
9. jednání s rodiči a příbuznými	5	4	3	2	1	0
10. cíle a důležité záležitosti	5	4	3	2	1	0
11. množství společně tráveného času	5	4	3	2	1	0
12. důležitá rozhodnutí	5	4	3	2	1	0
13. úkoly v domácnosti	5	4	3	2	1	0

1. DOTAZNÍK SPANIER ♀ ♂

14. volný čas a zájmy	5	4	3	2	1	0
15. rozhodnutí týkající se zaměstnání	5	4	3	2	1	0

B.

	Pořád	Často	Spíše častěji	Občas	Zřídka	Nikdy
16. Jak často uvažujete o ukončení vztahu?	0	1	2	3	4	5
17. Jak často vy nebo váš partner po hádce odchází z domu?	0	1	2	3	4	5
18. Jak často vás napadne, že vztah mezi vámi a vaším partnerem je v pořádku?	5	4	3	2	1	0
19. Důvěřujete svému partnerovi?	5	4	3	2	1	0
20. Litujete toho, že žijete společně?	0	1	2	3	4	5
21. Jak často se hádáte?	0	1	2	3	4	5
22. Jak často si jdete s partnerem na nervy?	0	1	2	3	4	5

C. Jak často se následující chování vyskytuje ve vašem vztahu?

	Každý den	Téměř každý den	Příležitostně	Zřídka	Nikdy
23. Políbíte svého partnera?	4	3	2	1	0
24. Chodíte společně za zábavou a koníčky?	4	3	2	1	0

D. Jak často se následující chování vyskytuje ve vašem vztahu?

	Nikdy	Méně než jednou za měsíc	Jednou nebo dvakrát za měsíc	Jednou nebo dvakrát týdně	Jednou denně	Častěji než jednou denně
25. Máte podnětnou výměnu názorů	0	1	2	3	4	5
26. Společně se smějete	0	1	2	3	4	5

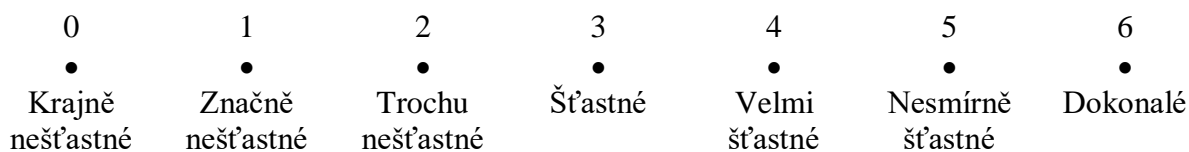
1. DOTAZNÍK SPANIER ♀ ♂

27. Klidně o něčem diskutujete	0	1	2	3	4	5
28. Společně něco plánujete	0	1	2	3	4	5

E. Dále jsou uvedeny některé momenty, v nichž se páry někdy shodnou a někdy ne. Označte u následujících položek, zda během posledních několika týdnů mezi vámi vznikly rozpory nebo problémy v popsaném chování.

	ano	ne
29. Nezájem o sex	0	1
30. Neprojevování lásky	0	1

31. Jednotlivé body na ose představují různé stupně štěstí ve vztahu. Střední bod "šťastné" odpovídá stupni spokojenosti, jaký je ve většině vztahů. Zakroužkujte bod, který nejlépe vystihuje stupeň štěstí ve vašem vztahu.

32. Který z následujících výroků vyjadřuje nejlépe vaše pocity týkající se budoucnosti vašeho vztahu?

- 5 - Nesmírně si přeji, aby se náš vztah vydařil, a udělal(a) bych pro to cokoli
- 4 - Velmi si přeji, aby se náš vztah vydařil, a udělám vše, co je v mých silách, aby tomu tak bylo
- 3 - Velmi si přeji, aby se náš vztah vydařil, a budu k tomu poctivě přispívat
- 2 - Byl(a) bych rád(a), kdyby se náš vztah vydařil, ale sám(a) pro to nemohu dělat víc než dělám
- 1 - Byl(a) bych rád(a), kdyby se náš vztah vydařil, ale odmítám pro to dělat víc než dělám nyní
- 0 - Náš vztah se nemůže vydařit a já pro něj nemohu nic udělat

Klíč k vyhodnocování dotazníku

Každá odpověď na danou otázku je za určitý počet bodů (zde označeno přímo v dotazníku). Prostým součtem bodů u jednotlivých odpovědí se získá celkový skóre Spanierova dotazníku. Maximální dosažitelný skóre je 151, přičemž vyšší dosažená hodnota značí lepší fungování a kvalitu vztahu. Dílčí skóre pro jednotlivé subškály se získají prostým součtem bodů u (pro danou subškálu) relevantních otázek. Otázky spadající do jednotlivých subškál jsou barevně označeny následovně:

- Shoda v partnerském vztahu
- Partnerská spokojenost
- Partnerská soudržnost
- Vyjadřování emocí

Překlad použitého dotazníku je shodný s tím, který uvádí Kratochvíl (2006).